

1559

ХРИСТОВО РОЂЕЊЕ,

И

РОЂЕЊЕ, ПРОПОВЕДИ И СМРТ

СВЕТОГА ЈОВАНА КРЕСТИТЕЉА.

(Написано по светоме писму и из истог изведено.)

Цена 1 гр. и 20 пара чарш.

У БЕОГРАДУ

Штампария Николе Стефановића у Београду.

1866.

РлзСрІа.а

10-72660234

ДОБРОТВОРСТВОМ И ТРОШКОМ
Г. ІОВАНА ІОВАНОВИЧА,
ПРОТОПРЕСВѢТ. ЯГОДИНСКОГ.

ИЗДАО:

АНДРІЯ СТАНКОВИЧ

ЗБОГ СЛАВ. ОДП. ЧИНОВ. ПОЛИЦІЕ.

На свет. Спиридона, 1866. године,
у Београду.

754972

Кл. бр.

Рођењѣ Іована Крестителѣ.

Још у почетку света, први човек и жена кад су с'грешили противу волѣ свога Саздателя, па и њ Он из рая истерао, познао е Бог како ће та њгова разумна и најмилија створеня живити. Још онда е свезнајући Бог знао, да се люди неће по њговој вољи владати, него да ће умом човечіим овладати незаязне желѣ; зато е и обећао још првом човеку, да ће послати, ко ће га научити, и њговој омладни показати, како ће ту њаволску желю моћи сатрти, и како треба да живе.

Обећаном томе божјм посланику люди су се из'одавна још надали, и на много година пре нег' што ће Он доћи, пророци су пророковали да ће и где ће Он баш доћи. Но пре него што се испуни то обећањѣ божјѣ, требало е да се друго што појави; и то опет по пророцима. Ер е пророх Малахија овако казао: „Ево шилѣм анђела мога пред лицем твоим, који ће пред тобом пут преправити;“ а Исаия е опет рекао: „Глас онога што више у пустињи: преправите пут Господњи, поравните стазе њгове.“ — Требало е дакле да другій неко дође да поравни пут Христу, и да каже народу; ето, то е Христос. А

тай анђео морао се показати у човечѣм тѣлу као и Христос што ће. Он се тако и явио, и то овако :

Више од пет илјада и неколико стотина година кад е прошло одкако е Бог свет створио, онда е оном земљом у којој е и сад Єрусалим, управљао под именом цара, властникъ некій по имену Ирод.

А у време царованя или управо рећи управљаня са оним пределом, тако званог цара Ирода, живио е едан свештеник, ком е име било Зария. Жени му е име било Єлисавета. Они су обое били побожни; владали су се онако као што е бог заповедио преко Мойсея. Али остарнли су већ били, а никаквог детета нису имали, ер е Єлисавета была перодкннѣ. Нѣи двое често су се Богу молили, да би иѣ обрадовао било с мушким било са женским дететом. — Служећи еданпут Зария у цркви, кад е изишао да кади види анђела с десне стране код олтара, па се поплаши. Анђео му проговори: „Небой се Зария; ер е услышана твоя молитва. Єлисавета ће ти родити сина, и подај му име Иоан. Он ће бити теби радост и веселѣ, и многи ће се обрадовати нѣговом рођењу, ер ће бити велики пред Богом, и многе ће упутити правим путем ко Господу Бо-

гу њином.“ Зария у првѣй ма њне вєровао анђелу, зато му он каже поименце: „я сам Гаврил, кои стоим пред Богом, и послат сам да ти то явим; па да се увериш о том, знай да нећеш моћи говорити док небуде то што ти каза.“ А тако и буде. Зария одма онем и было є нем догод се Єлисавета њне породила и родила му сина; па кад су тели детету име надети, Зария напише *Иоан*, и одма му се єзик одрешн. Зария затим постане пророк и пророковао є. О сину свом Иоану овако є казао: „И ты дете, назваћеш се пророк Найвишега; єр ћеш њни напред пред лицем господњим, да му преправиш пут; да даш разум спасєня њго-вом народу, за опроштењ њни грєова, по великой милости Бога нашега; да обасяш оне кои седе у тамн и у сєну смртномє; да упутиш ноге наше на пут мира.“ — Иоан є мало было код свои родителя, па є отишао у пустињу и живио є сасвим пустињички. Но пре него што се родио овай Зариев син Иоан, и то шестога месеца одкако є Зарии казао анђео Гаврил да ће му се син тай родити, было є

*Благовештенъ Дѣви Марии да
ѣе родиши Исуса.*

Аѣим и нѣгова жена Ана были су побожни, али су остарили готово, а нису имали деце; као и Зария и нѣгова Елисавета. И они су се често молили Богу, да ий обрадуе с дететом каквым было; и заветую се да ѣе га, док мало одрасте, Нѣму у цркву поклонити. Бог им испуни желю, и Ана роди женско дете, коме даду име Мариа. Они нису тели погазити онай завет, него ту ѣерку свою одведу и даду цркви; а прими е старый онай побожный свештеник Зария.

Любав она, кою су Аѣим и Ана имали Богу и нѣговом закону, тако е Богу была повольна, да Он избере, да се од те ѣериньине Мариѣ роди спаситель света, Христос. И Зария и Аѣим были су Евреи, и меѣу Евреима живили су. Па да небы та, Богом изабрана Дѣва Мариа, кад позна да е понела дете, срамоту трпила или и живот изгубила од неразумнога света, испроси ню едан побожан старац Јосиф, кои е пореклом быо, иош од цара Давида. Старац овай Јосиф живио е у граду Назарету, а у пределу кои се иош онда звао Галилея.

У шестый месяц како в Єлисавета по-
 пела у утробѣ своѣй Іоана, пошлѣ Бог ан-
 ѣла Гавріѣла да яви дѣви Марии да ѣе она
 родити Христа. Гавріѣл доѣе и овако в по-
 здрави: „Радуй се, благодатна! Господ в с
 тобом, благословена си ты меѣу женама.“
 Она и од анѣла и нѣговог поздрава презне,
 а он іой онда рече: „Небой се, Марія, ер
 си наша милост код Бога. Ты ѣеш родити
 Сына и подай му име Исус. Он ѣе быти ве-
 ликій и назваѣе се Сын Найвишега.“ Ма-
 рия га запыта: „Како ѣе то быти кад я не-
 знам за мужа?“ а анѣео одговараюѣи рече
 іой: „Дух светый доѣи ѣе на тебе; зато и
 оно што ѣе се родити быѣе свето, и назваѣе
 се Сын Божій.“ А да те іош болѣ Уверим,
 ето тетка твоя Єлисавета, и она в зачала
 сина у старости своѣй. Од Бога в све мо-
 гуѣно што каже.“ Марія на то одговори:
 „Я сам покорна Богу; неѣе буде као што
 велиш.“ Затим анѣела нестане. — И старца
 Іосифа уверио в анѣео у сну, и казао му
 шта в и како в, да се и он зна после
 управляти.

Кад в прошло неколико дана, отиде Ма-
 рия до тетке своѣ Єлисавете, и увери се
 о оном што іой в анѣео каз'о.

Чест та, коє се Дѣва Марія удостоила код Бога, шо є врло обрадовала, зато є овако говорила: „Велича душа моя Господа, и обрадова се дух мой Богу Спасу моме, што погледа на снєбиванѣ рабе свое; єр одяко ѣ ме сви нараштай звати блаженом.“

Исус-Христово Рођенѣ

Ирод є быо цар, или, као што є напомиnano, управо намесник само над єдним пределом, а ћесар римскій Август быо є властник и заповедник над оним Иродовим окружѣм.

Ћесар овай Август заповеди да се попише сав народ нѣгове царевине. А по заповести той свакій є морао отићи у оно место где се родио, да га запишу. Старац Јосиф родом є быо из варошице Витлеєма, па, по заповести той пође с Мариом оиамо на пописиваиѣ. Но тамо є тако много света пре нѣи поиздолазило было, да се нѣи двоє нису имали где на другом месту склонити, него уђу у єдну кошару. Па како є Марія на том добу была, породила се ту, повие дете у што є онде имала, па га метне у ясле. Од детета нѣног сва се кошара она засветли. У онай час у кои се дете родило, анђео Божій

яви се пастирима, кои су онде у пољу чува-
ли и надгледали стоку своју. А кад се они
поплаше од анђела, он им каже: „Небойте
се, ер имам вам явити велику радост, која ће
быти целом свету. Данас вам се роди Спа-
ситель, кои є Христос Господ. И ето вам
по чему ћете га познати: наћи ћете дете
повиєно где лежи у яслама.“ — Пастири
оду, нађу Марию и Јосифа, и дете у ясла-
ма; и кажу све шта су чули за то дете,
па се онда опет врате.

После осам дана даду детету име онако
као што є анђео казао Марии, то єст Исус,
кое на србски значи Спаситель.

Ирод дозна да се родио Христос.

Спасителя нашег рођенѣ учинѣно є по-
знато и дальим людма, нег' што су были ви-
тлеемски пастири. — У време оно было є
людій мудраца, кои су по звездама позна-
вали кад се догоди што важно. И ови су
одма познали по єдној звезди, да се и где се
родио Христос, па нѣи троица дођу у Бру-
салим да распитаю за то дете, да му се
поклоне, и даду му дар. Мудраци ови најпре
запытаю Ирода где є цар еврейскій што се

родило Христос. Ирод яко презне од тог њиног изненадног питања, па сазове старешине свештеничке и књижевнике, да му кажу шта пишу пророци, где ће се родити Христос. Ови му кажу да е писано да ће се родити у Витлеѐму. Ирод унути тамо она три мудраца, говорећи им: „Идите и распытайте добро за дете, па кад га нађете, јавите ми да и ја идем да му се поклоним.“ Ови оду, нађу дете, поклоне му се и даду му на дар злато, ливан и смирну. Ова три дара давана су у оно време царевима кад се роде, па зато су и они те даре дали Христу као цару, који ће завести да воля божа царуе на земљи.

Оно што е Ирод казао мудрацима, да ће и он ићи да се поклони Христу, то се он само претварао, док недозна за нѣга да га смакне са света. Ер се он бојао да му Христос непреотме царованѣ; а ние знао да Христово царованѣ сасвим друго што значи. Али се ние помогао том подмуклом преваром. Анѣео божій каже у сну оној троици мудрацима, да нејавляю Ироду за дете, него да иду одкуд су и дошли, али да над'иђу другим путем да иј невиди Ирод. Овај кад види да се мудраци невратише да му кажу за Исуса, изда заповест да се по Витлеѐму

и по свима околним местима поубијо сва деца, која су од две године и мања. Ирод је мислио да ће тако и Христа убити са осталом децом. Но и ту му Бог није дао власти. Пре још него што је Ирод заповедио да се деца убијо, анђео је казао Јосифу, те се с дететом и матером уклонио у Египет (Мисир), где Ирод није заповедао. Они су тамо били догод није умр'о Ирод; а кад чују да овога више нема, врате се опет у свој завичај. Али, кад чују да син иродов Архелай царује место отца, нису смели ићи у Витлеєм, него оду у Назарет где је Марија рођена.

Симеон и Ана пророкују о Христу.

У Евреја је обичај да мати мушко дете које прво роди, кад прођу четрдесет дана однесе у цркву. Уз дете понесу се на дар две грлице или голубице. И мати Исусова Марија извршила је овај обичај. Па је том приликом објављен Христос да је Он онај коме се надају. А то је овако било: у Јерусалиму где је еврейска црква била, живио је едан праведан и побожан старац по имену Симеон. Овом је старцу светим Духом обећано било,

да неће видети смрти док невиди Христа. Кад су Јосиф и Марија донели дете у цркву да изврше онај обичај, онда и Симеон Духом божјим упућен тамо отиде; па чим е видно Исуса, позна да е то онај за ким он чека. Узме дете на руке, и овако се Богу помоли: „Сад одпусти с миром слугу твога, Господе, по Твојој речи; ер видише очи мое спасенѣ Твоє, коє си уготовио пред лицем свию народа; свет за обявленѣ народима, и славу людій Твојй Израиля.“ — И старица една, Ана пророчица, нашла се ту у цркви, па е и ова познала Христа као обећаног Спасителя, и благодарила е Богу. — — Кад су у цркви с дететом свршили по закону божјм, врате се у Галилею, у своє место Назарет.

Младост Христова.

Празник кои се зове *паста*, светковали су Евреи сваке године, за спомен оне велике милости божјѣ, што е Бог старе нѣине избавио из ропства египетскога. У Еврея е една само црква была у Єрусалиму, због тога су се скупљали у Єрусалим, и онде светковали тај великій празник. Христос кад е быо у дванаестой години, старац Јосиф и

мати пѣгова Марія одведу га у Єрусалим, да и он буде тамо о празнику пасхе. Кад є време было да се разплазе оданде, они немогоше наћи Христа. Помисле да се с киме од материне родбине удружио и већ отишао, па га нису толико дуго ни тражили, него пођу и сами. Но, кад се отисну од Єрусалима, састану се са родбином, а Исуса нема. То їй врло забринє. Врате се у Єрусалим, и два дана тражили су га у залуд. И трећїй дан тражећи га, уђу у цркву најпосле да виде не ли тамо. Нађу га а он сео са учительима закона и ученим людима, на толкує свето писмо. И он, као дете од дванаїст година, тако їй є коє за што запытивао и на њїна замршена пытаня тако є мудро одговарао, да се нису могли доста начудити они стари седи учительи црквени. Мати пѣгова кад га нађе, рече му: „Сыне мой! што нас тако зададе у бригу? Колико смо те тражили, и были смо се уплашили већ због тебе.“ — Он їой одговори: „А што сте ме тражили? Зар не знате да я морам у ономе быти, што є мога отца?“ — — Из Єрусалима врати се Исус са своим родителїма у Назарет. Родителїма є быо покоран: и као што є годинама ячао, тако є и у мудрости и милости пред Богом и пред людима све снажнии по-

стало. Тако е с њима живио, док му се шче навршило тридесет година од како се родио.

Јованово проповеданѣ и кршшаванѣ.

Док е Христос живио још код свои родитеља, Јован е изашао био у пустињу, и око реке Јордана проповедао е народу и учио га. Живио е сасвим просто, па е тога е свету био у вољи, и много е народа из околны села и вароши њму долазило и слушало њгову науку. Јован е крстио свакога који се оставио грешнога живлѣња и обећао се да ће се покајати и живити онако као што Бог заповеда. Он е овако говорио: „Ко има две аљине, едну нек да ономе који нема ни едне; а ко има доста ране, нек зарани онога који е гладан.“ — Кад се Јован на далѣ разгласио, многи поглавити Евреи из Ђрусалима одлазили су њму. Међу њима е било лукави, злобни, завидљиви саможиви и немилостиви людј, који су сиротиньско иманѣ грабили и закидали. Јован е зато карао и ако се непоправе, попре-тио им е овим речма: „Сикира већ лежи код дрвета, и свако дрво кое перађа добрим родом, посеца се и на ватру меће.“

Старешине сврейске из Єрусалима изашлю Іоану посланике, да га питаю є ли он Христос, ко ли є? Іоан им одговори: „Я нисам Христос. Я сам само глас онога што виче у пустини: поравните пут Господнѣй.“ Я сам само као вестник или гласоноша, кои сам дошао вама пре Христа, да вас опоменем да се покаете, да сваку злобу и свако невалялство збаците, са ваши срца, ако мислите свесрдно примати науку, којом ће вас учити Спаситель док дође. — Посланицы запитаю га опт: „Зашто дакле кретиш ты кад ниси ни Христос, ни Илия, ни Пророк?“ А Іоан им на то одговори: „Я вас крестим водом, и опоминѣм вас да се покаете, али другій иде за мною кои є снажнији од мене. Я нисам достоян ни обудућу Нѣгову понети. Он ће вас светим Духом крестити. У Нѣговим є рукама лопата; Он ће очистити своє гумно; развєяће чисту пшеницу од плеве и куколя, па ће пшеницу скупити у свою житницу, а пlevу ће сажећи огнѣм вечитим.“

Крштенѣ Хришото од Іоана.

Кад є Христу было тридесет година, остави своє родителѣ па оде у пустыню Іоану. Он зажели да Іоан и нѣга крести онако као што

крштава Евреѣ; Јован се залуди што Христос то захтева, па му рекне: „Гребало бы да Ты мене најпре кретиш“ — Христос му на то одговори: „Остави се сад тога, ер оно што се има свршити, нек се сврши.“ Јован му ништа више нерече, него Га крсти водом, почем се погрузи у Јордан. Чим е изишао Исус из воде, отворе се небеса и видише Духа божьг. кои као голуб сиђе и остао е над Ньим; а с' неба чуше се ове речи: „То е Сын мой омильбный, кои ми е по воли.“ — Тако е Госпидни Бог све болѣ являо и показивао свету Сына свог Исуса Христа, само да бы се люди уверили и науку Ньгову послушали и веровали їой.

После крштења свог отиде Христос сам у неку пустиню, коя е была близу Ерусалима. У пустињи той четрдесет дана и четрдесет ноћи провео е постехи и Оцу небесном молећи се. — — Из пустињѣ ове отиде Исус опет у ону пустиню у којой е Јован крштавао. Како Га е угледао Јован, овако е рекао оним людма кои су око њѣга были: „Ето ягниѣта божьга, кое е на себе узело грешно тело овога света. То е онај о коме сам вам казао да за мною иде, човек кои е пре мене постао, ер е пре мене

быо. Я сам видно Духа кои е сиша с' псбв
као голуб и стао на нѣга."

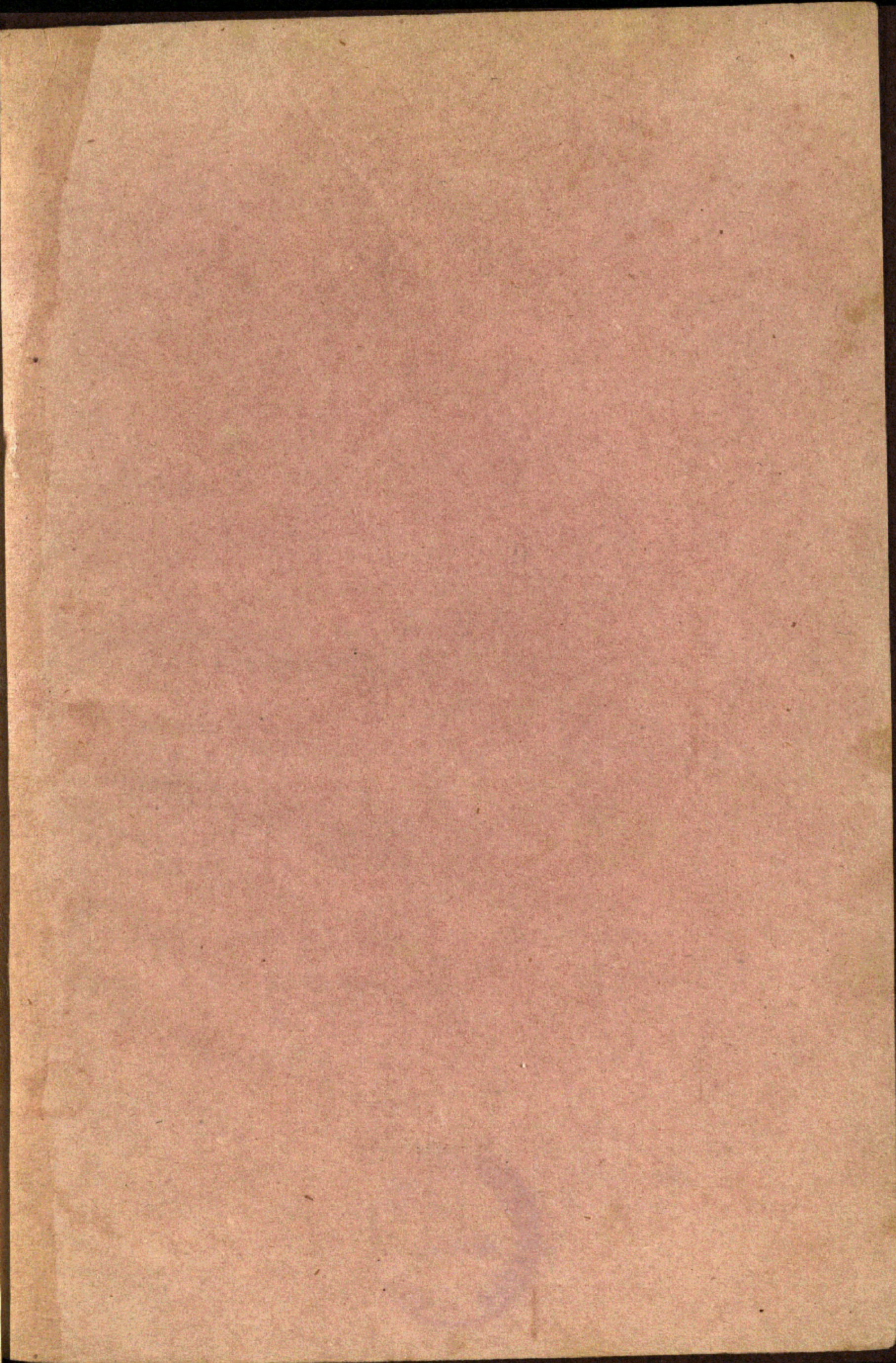
Смрш Јована Крститеља.

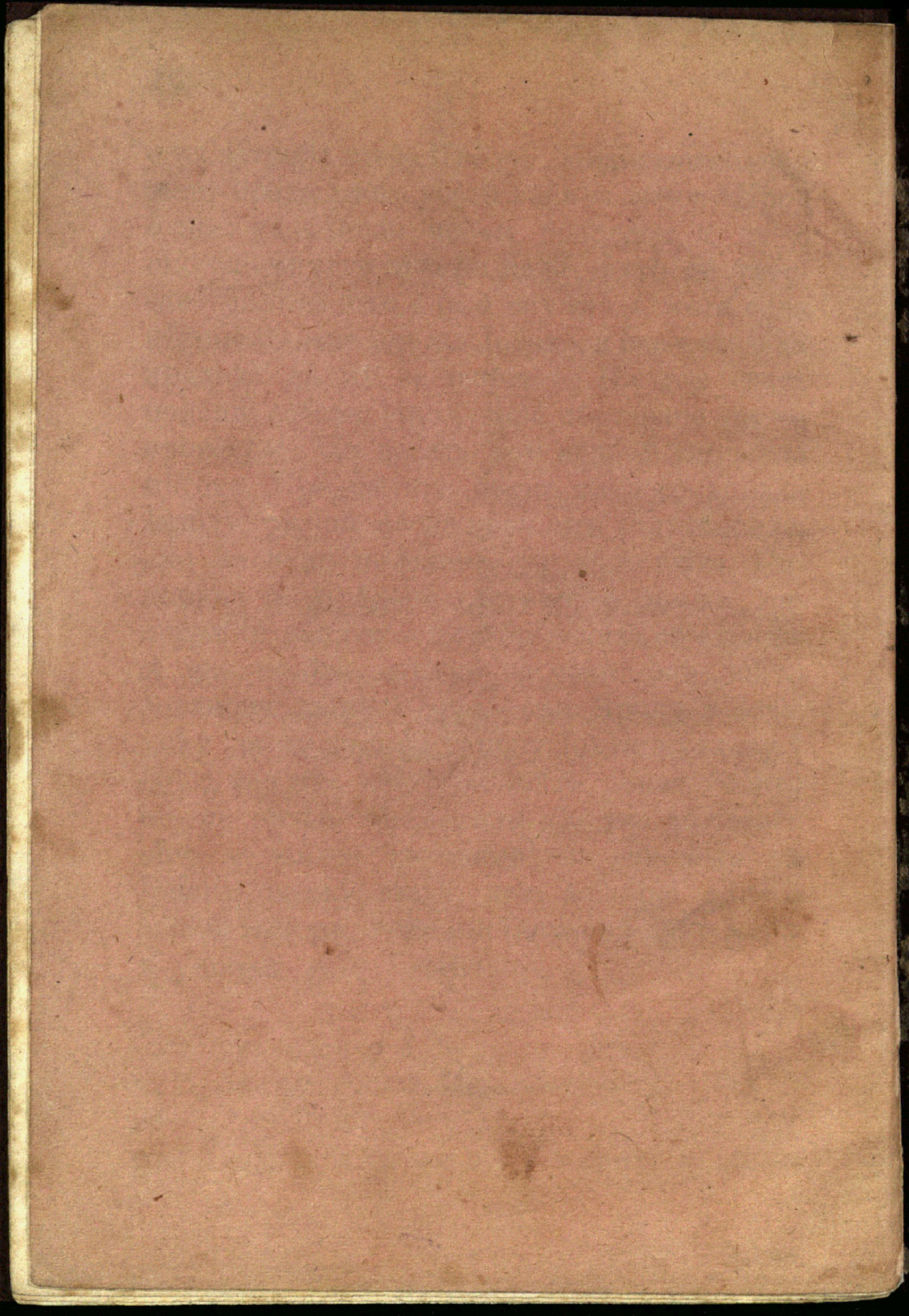
Јоан е непрестано проповедао у олим кра-
евима, кои леже око Јордана; и разглашавао
е Исуса, да е он онај Избавитељ свию лю-
дѣй, кога е Бог давно још обећао, Люде е
световао да се поправе, крштавао јѣ е у
реки Јордану. Но другѣй цар еврейскѣй Ирод,
није могао трпѣти то што многи свет одлази
Јовану и слуша га. Побои се да люди нео-
ставе нѣга и Јована учѣне своим царем. Зато
заповедите увате и затворе Јована, Ирод се
после одма уверио, да Јовану таково што ни
на ум непада, него да люде одвраћа само
од грешеня, и на добро упућуе, Он е и сам
покад кад одлазио и слушао науку Јованову;
и допуштао е да ученици Јованови могу нѣму
и у затвор долазити, и од нѣга науку при-
мати. Јован е ученике свое упућивао Исусу,
и говорио им е да Исуса признаю као не-
бесног Учителя, и да Га слушаю.

Но жалостан се случай догодно са Јова-
ном. Ироду умре брат Филип, иза ког остане
удовица Иродияда. Ову науку Ирод узети
за жену, и она е то едѣва чекала. Но Јован

є из затвора казао Ироду: „Недостои се теби жену брата твога узети себи за жену.“ Ирод є знао да є Іован човек праведан, и да є оно све упутно што он каже, зато се узтезао учинити што є быо наумио. С тога снаа нѣгова омрзне яко на Іована, и све є гледала прилику да му се освети. — На дан свога рођеня сазове Ирод прве поглаваре да се провеселе. На веселю том игранѣ синовице нѣгове, Иродиядине ћерке, тако се допало Ироду, да іой обећа дати што год заиште, ако ће и до половине царевине бити. Синовица та Иродова састане се одма с' матером и запита є шта бы искала од стрица. А она зловна жентурина рекне іой: „ишти Іованову главу.“ Ђерка оде Ироду и рече: „ођу да ми даш на таньру Іованову главу.“ Ирод кад чує шта она иште, покає се што іой се онако обећао; али ние тео да погази што се заклео синовици, па заповеди, те Іовану одсеку главу, кою девојка однесе своіой матери. Ученици Іованови дођу, узму и укопаю тело Іованово.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Р19 СР I 1.1